

Motion till riksdagen
2006/07:K263

av Lars Ohly m.fl. (v)

Nordiskt samarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att riksdagsstyrelsen låter utreda möjligheten att inrätta ett fast organ för hantering av frågor med anknytning till Nordiska rådet och främja en löpande diskussion om frågor som innefattar nordiskt mellanstatligt samarbete.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att resultatet av de rekommendationer Nordiska rådet avgivit löpande bör redovisas för riksdagen.¹

¹ Yrkande 2 hänvisat till UU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Sedan år 1954 kan vi resa mellan de nordiska länderna utan pass. Vi hade en gemensam nordisk arbetsmarknad långt innan EU-medlemskap blev aktuellt för något nordiskt land. Detta är numera självklarheter och de flesta av oss reflekterar knappast över hur de tillkommit. Att vi också har en nordisk språkkonvention som ger oss rätt att tala med myndigheter i Norden på det egna språket, att det finns en nordisk investeringsbank som finansierar projekt i Norden, Baltikum, Ryssland och på Balkan – och som dessutom ger ett överskott som täcker kostnaderna för hela det nordiska samarbetet – är det nog färre som känner till. En nordisk kulturfond stöder kultur i hela Norden och i Baltikum. Nordiska rådet är således av stor betydelse för kulturen. I motsats till vad som var fallet i Danmark syntes det så gott som ingenting i svenska medier när ministerrådet år 2005 beslutade att kultursamarbetet skulle organiseras om och flera av institutionerna läggas ner.

Många s.k. gränshinder mellan de nordiska länderna återstår att åtgärda, det handlar om miljöfrågor och om arbetsmarknad och mycket mer. Det finns ett värdefullt forskningssamarbete som måste utvecklas ytterligare. De nordiska länderna, med sin i stora delar överensstämmande struktur och syn på välfärdsstaten, har helt enkelt mycket att vinna på att samarbeta. Liksom det gör i dag bör det ske på ett mellanstatligt, jämlikt plan och inte så att en majoritet kan bestämma över en minoritet. Förutom Finland har de nordiska länderna hållit sig utanför den europeiska valutaunionen och det går nu att konstatera att de inte har förlorat på detta i sin ekonomiska utveckling utan tvärtom. Att Norge och Island helt hållit sig utanför EU tycks inte heller vara något de behöver ångra. Ett svensk EU-medlemskap, som Vänsterpartiet f.ö. aldrig önskat sig, får inte göra att vi släpper samarbetet och samhörigheten med våra närmaste europeiska grannar – Norge, Danmark, Finland, Island och de självstyrande områdena Åland, Färöarna och Grönland.

Den nordiska välfärdsmodellen är känd långt ut över de nordiska ländernas gränser. Men det konkreta samarbetet är framför allt påtagligt i de olika gränsområdena. När Estonia sjönk var det en självklarhet att räddningstjänst från de länder som gränsar till Östersjön hjälptes åt, och i Tornedalen fungerar sjukvården på ömse sidor av gränsen så att man hjälper varandra med såväl vårdplatser som personal när så behövs. Det är på många håll fråga om vardagssamarbeten som skulle behöva vidareutvecklas, befästas och följas upp. När det gäller tv-utsändningarna av program över gränserna är det ett problem som det tagit orimligt lång tid att lösa, detsamma gäller vissa tåg- och färjeförbindelser, som är viktiga för den nordiska sammanhållningen men marknadsmässigt olönsamma. Det är svårt att tänka sig att inte Nordiska ministerrådet skulle klara av att lösa upp dessa knutar, om frågorna prioriteras högre än de gör i dag.

I de flesta svenskars medvetande och även i den svenska riksdagen gör Nordiska rådets eller Nordiska ministerrådets arbete knappast något avtryck alls i dag. Den berättelse om verksamhetsårets arbete som den svenska delegationen överlämnar till riksdagen varje år uppmärksammas sällan eller inte

Fel! Okänt namn på

alls. Det förekommer helt enkelt ingen bred diskussion i samhället eller bland de förtroendevalda om vad vi ska ha det nordiska samarbetet till.

Vänsterpartiet vill se en grundläggande diskussion i riksdagen om det nordiska samarbetet. Vi menar därför att det behövs ett intresse hos riksdagens ledning och en struktur för hur de nordiska frågorna bättre ska kunna kopplas till riksdagens övriga arbete.

Riksdagsstyrelsen bör få i uppdrag att utreda möjligheten att inrätta ett fast organ för hantering av frågor med anknytning till Nordiska rådet och löpande diskussion om frågor som innefattar nordiskt mellanstatligt samarbete. Detta bör riksdagen besluta.

När Nordiska rådets arbete förs på tal, handlar det ofta om att man anser att det kostar för mycket pengar. Visst är det rätt att stundom se över former och organisation och det är nödvändigt att löpande ifrågasätta vad våra gemensamma resurser används till. Men då måste också verksamhetens innehåll lyftas fram och diskuteras. I dag lägger många duktiga parlamentariker ner ett stort och idogt arbete i Nordiska rådet och dess olika utskott, men de gör det ofta helt på sidan om det övriga riksdagsarbetet utan att ha några egentliga tillfällen att diskutera den nordiska politiken i samband med den nationella. Vad värre är så upplever man också ofta att de rekommendationer som rådet efter omsorgsfullt arbete under många arbetstimmar för såväl handläggare och administration som parlamentariker beslutat om inte gör några märkbara avtryck i ländernas politik.

Vänsterpartiet efterlyser en större medvetenhet i regeringen om betydelsen av det nordiska samarbetet. Resultatet av de rekommendationer Nordiska rådet avgivit bör löpande redovisas för riksdagen. Detta bör riksdagen till kännage för regeringen som sin mening.

Stockholm den 27 oktober 2006

Lars Ohly (v)

Marie Engström (v)

Peter Pedersen (v)

Alice Åström (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Kent Persson (v)

Elina Linna (v)